

rázu předmětu potřeby, tím méně klavíru, o nějž jde, jehož cena nebyla ostatně ani takovou, aby jej činila i jen převážně přepychovým. Námitka stížnosti je proto bezpodstatná.

Čís. 1245.

**Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).
Přečinu podle §u 13 může se dopustiti i pomocník v živnosti.**

(Rozh. ze dne 2. července 1923, Kr I 167/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudu v Praze ze dne 27. prosince 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem dle §u 13 zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje číselné důvody zmatečnosti čís. 1 a 10 §u 281 tr. ř., provádí však pouze důvod čís. 9 a) §u 281 tr. ř. Má totiž za to, že podmínkem přečinu dle §u 13 lich. zák. může být pouze majitel obchodu a věcí, o jichž prodej se jedná; poněvadž obžalovaný pouze pomáhal prodávati v obchodě své manželky, neměl prý být odsouzen za to, že odepřel prodati chléb, nebude-li odebrána také soda. Stížnost jest na omylu, proti jejímu náhledu mluví všeobecné znění §u 13 lich. zák., který nečiní rozdíl, zda donucuje kupujícího k odebrání zboží, jehož nepotřebuje, obchodník či neobchodník, majitel obchodní živnosti či jeho pomocník; odporuje mu však i intence zákona, jenž má za účel, zabezpečiti zásobování spotřebitelů předměty potřeby, jichž skutečně potřebuje, za všech okolností bez ohledu na osobu prodávajícího. Ochrana proti vázání prodeje zboží požadovaného s koupí věcí, jichž kupující nepotřebuje, byla by zcela ilusorním, kdyby trestní sankce §u 13 lich. zák. se omezovala na kontravence pouze některých kategorií prodávajících osob. Ustanovení druhé věty cit. §u 13, jehož se stížnost dovolává na podporu svého mínění, má zajisté ten smysl, že na vedlejší trest ztráty živnostenského oprávnění může soud uznati pouze v tom případě, odsoudí-li pro tento přečin majitele obchodní živnosti, nikoliv osobu třetí. Pro výklad první věty téhož §u, jejíž znění nepřipouští pochybností, nemá druhá věta významu. Pokud jest stížnost věcně provedena, jest tudíž neodůvodněna.

Čís. 1246.

Zločin veřejného násilí dle §u 90 tr. zák. jest dokonán již použitím lsti nebo moci, kterou má někdo být vydán cizí moci, aniž by se vylhávalo, by byl skutečně cizí moci podroben. Zločin lze spáchat proti tuzemci zdržujícímu se v cizině, jestliže byl odtud předán pachatelem v moc zahraniční (nikoliv tuzemskou).

(Rozh. ze dne 2. července 1923, Kr I 405/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku porotního soudu při krajském soudě v Mladé Boleslavi ze dne 11. května 1923, jímž byl stěžovatel uznán spoluvinným na zločinu loupeže lidí dle §u 90 tr. zák. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Dovolávajíc se důvodů zmatečnosti čís. 10 b) pokud se týče 11 §u 344 tr. ř., správně čís. 10 a), poněvadž domáhá se sprostění obžalovaného z obžaloby, namítá zmateční stížnost předně, že skutková podstata zločinu dle §u 90 tr. zák. není dána, poněvadž prý ustanovení toto předpokládá, by zmocnění se oběti lstí nebo násilím stalo se v tuzemsku, kterýžto předpoklad zde schází. Stížnost je na omylu jak v zásadě tak i s ohledem na konkrétní případ. Právní náhled její nedá se dovésti ani z doslovu zákona ani z povahy věci. Zločinu dle §u 90 tr. zák. dopouští se, kdo bez vědomí a přivolení řádné vrchnosti zmocní se lstí nebo mocí nějaké osoby, by ji proti vůli její vydal v moc zahraniční. Zločin spočívá proto v jakékoli lstivé nebo násilné činnosti, směřující k tomu, by napadená osoba byla vydána v cizí moc proti své vůli. Dle znění zákona je zločin již dokonán použitím lstí neb moci, kterou někdo v cizí moc má býti vydán, tudíž přiveden do stavu, omezujícího jeho svobodu. Faktické postavení pod cizí moc nenáleží k dokonání činu. Zákon neposkytuje opory pro předpoklad, že by zmocnění se osoby lstí nebo násilím musilo se státi jen v tuzemsku, naopak je myslitelný a možný případ, že i proti osobě, zdržující se v cizině, může tento zločin spáchán býti, byla-li odtud předána v moc zahraniční (nikoli tuzemskou). Pokud jde o projednávaný případ, je kladným zodpověděním první eventuální otázky porotci zjištěn takový skutkový děj, dle kterého zmocnění se Emila H-a lstí stalo se skutečně již v tuzemsku, jak to stížnost žádá. Ze spisů vychází a je zjištěno, že obžalovaný ve společnosti s Karlem M-ou sosnovali plán, přilákati Emila H-a do Německa v ten způsob, že obžalovaný předstíral Emilu H-ovi, že je ve spojení s jedním písařem od bataillonu ve Zhořelci, který může prý Emilu H-ovi opatřiti důležité listiny, týkající se síly vojska německého, že Emil H. musí však sám do Zhořelce přijíti a s oním písařem osobně vyjednávat. Těmto lstivým údajům Emil H. uvěřil a jednal zcela dle návodu obžalovaného. Touto lstí dostal obžalovaný Emila H-a do své moci, neboť Emil H., uvěřiv nepravdě, podléhal již cele vlivu a vůli obžalovaného a postupoval tak, jak by jinak, kdyby lstí nebylo, dle své pravé vůle nebyl postupoval. Od toho okamžiku, kdy Emil H. počal se řídit dle lstivých pokynů obžalovaného, byl již v tenatech a tudíž v moci tohoto; to se událo již v tuzemsku, které Emil H. opustil jen proto, že byl právě vylákán nepravými údaji. Poněvadž pak obžalovaný lstivého jednání použil v úmyslu, aby dotyčný nepravý písař od bataillonu ve Zhořelci (Karel M.) Emila H-a skutečně vydal v moc úřadů německých, tudíž v moc zahraniční, je tím naplněna skutková povaha zločinu dle §u 90 a 5 tr. zák., zvláště když, jak naznačeno, je zločin dle §u 90 tr. zák. dokonán již zmocněním se osoby napadené lstí neb násilím v úmyslu ji do cizí

moci vydati, takže faktického vydání v moc tuto k dokonání zločinu není ani zapotřebí.

Čís. 1247.

Byl-li rozsudek doručen obžalovanému již před ohlášením opravných prostředků, počítá se lhůta ku provedení jich ode dne ohlášení, třebaž soud napotom doručil rozsudek též obhájci.

(Rozh. ze dne 3. července 1923, Kr I 426/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jako nalézacího soudu v Mladé Boleslavi ze dne 14. února 1923, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu, uvedeným v §§ 197, 200 tr. zák., a nevzal zřetele na jeho odvolání z tohoto rozsudku co do výroku o trestu.

Důvody:

Stěžovateli, jenž byl odsouzen ve své nepřítomnosti, byl po rozumu §§ 269, 427 tr. ř. doručen opis rozsudku a stalo se doručení toto dne 28. března 1923. Stěžovatel ohlásil z rozsudku zmateční stížnost a odvolání dne 29. března 1923, tedy včas, avšak provedení těchto opravných prostředků, jež byly podány k soudu dne 4. května 1923, stalo se opožděně. Podle §u 285 (§u 294) tr. ř. počíná osmídenní lhůta ku provedení zmateční stížnosti (odvolání) ode dne ohlášení těchto opravných prostředků, ač-li stěžovatel neb odvolatel nežádal již před jich ohlášením nebo při jich ohlášení za opis rozsudku, ve kterémžto případě počátek lhůty té odkládá se do doby doručení opisu rozsudku. V případech, jako je tento, kde se doručení opisu rozsudku stalo podle předpisů zákonných, shora uvedených, již před ohlášením opravných prostředků, jest počítati lhůtu k provedení jich ode dne jich ohlášení, ježto účelu zákona, by provedení jich mohlo býti odůvodněno na podkladě obsahu rozsudku, bylo již doručením jeho obžalovanému dosaženo. Na tom nemůže ničeho měniti okolnost, že soud první stolice z úřadu doručil opis rozsudku ustanovenému jím obhájci stěžovatelovu, ježto toho zákon nepředpisuje, což ostatně bylo v tomto případě čím méně na místě, protože obžalovaný při ohlášení opravných prostředků toho nežádal. Může tudíž jen protokol, obsahující ohlášení zmateční stížnosti a odvolání, býti podkladem o jich rozhodování. Poněvadž pak ohlášení zmateční stížnosti neobsahuje ani výslovného označení některého z důvodů zmatečnosti, uvedených v §u 281 čis. 1 až 11 tr. ř., ani okolností, jež by jej zakládaly, měla býti zmateční stížnost dle §u 1 čis. 2 zákona ze dne 31. prosince 1877, čis. 3 ř. zák. na rok 1878 zavržena již soudem první stolice a, poněvadž se tak nestalo, bylo tak učiniti dle §u 4 čis. 1 téhož zákona soudem zrušovacím. Ježto ani ohlášené odvolání neuvádí okolností, jež je mají odůvodňovati, nebylo lze dle §u 294 tr. ř. k němu přihlížeti.